

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Ирен Йорданова Пелтекова,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Спорт, Специалност „Спорт“ (Баскетбол) за нуждите на катедра „Баскетбол, волейбол, хандбал“ към Факултет по Педагогика при НСА „Васил Левски“ (София).

Конкурсът е обявен на ДВ, бр. 34 от 11.04.2023 г.

Основание за представяне на становището: Участвам в състава на научно жури съгласно Заповед №РД 477 от 30.05.2023 г. на Ректора на Национална спортна академия „Васил Левски“ (София)

За участие в обявения конкурс е подала документи единственият кандидат:
гл. ас. Мария Цанкова Цанкова-Калоянова, доктор

1. Данни по кандидатурата

Представените по конкурса документи от гл. ас. Мария Цанкова Цанкова-Калоянова, доктор съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (ППЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НСА „Васил Левски“.

Според минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в НСА „Васил Левски“, кандидатите трябва да предоставят материали, оценяващи се на 590 точки. В конкретния конкурс кандидатът гл. ас. Мария Цанкова-Калоянова, д-р участва с научна продукция и спортни постижения, които ѝ носят 1006 точки, с които покрива и многократно надвишава минималните национални изисквания.

Монографията ѝ „Аспекти на технико-тактическата подготовка при подрастващи баскетболистки“ е проверена за наличие за плагиатство със софтуерната система Plagiat-Sistem Antiplagiat print Internet SRL и проверката не е установила наличие на недопустими граници на плагиатство.

Документите са старателно описани и систематизирани, което значително улеснява оценяването на представените материали за участие в конкурса.

2. Данни за кандидата, преподавателската и треньорска дейност

Мария Цанкова Цанкова-Калоянова е преподавател на трудов договор в НСА „Васил Левски“ от 2018 г. Тя разработва и успешно защитава докторски труд на тема: „Влияние на спортната подготвеност върху състезателната реализация при подрастващи баскетболистки“. През годините участва и печели конкурси за заемането на академичните длъжности асистент и главен асистент. Всичките образователни и научно-образователни дипломи на Мария Цанкова Цанкова-Калоянова са свързани с физическото възпитание и спорт и спортната подготовка по баскетбол и съответно са в пълен синхрон с участието ѝ в този конкурс.

От направеното официално сведение за преподавателската заетост, за период от три години е видно, че гл. ас. Мария Цанкова-Калоянова има необходимата годишна учебно-преподавателска натовареност – средно 770 учебни часа за представени години. Тя води практически, семинарни упражнения и упражнения по методика на преподаване със студенти в ОКС „бакалавър“. Има допълнителна преподавателска и академична заетост свързана с провеждане на семестриални изпити, проверка на контролни, ръководство на курсови работи, дава консултации, участва като рецензент на дипломна разработка, член е на Експертен съвет и участва в проектна дейност.

Мария Цанкова-Калоянова говори свободно английски и испански език, което ѝ позволява да работи успешно с чуждестранни студенти по проекти на Еразъм+.

След назначаването си в катедра „Баскетбол, волейбол и хандбал“, Мария Цанкова-Калоянова започва да работи с представителния женски отбор по баскетбол и баскетбол 3х3 на НСА „Васил Левски“. Като треньор, с водените от нея отбори неизменно участва във финалните мачове за златните медали в Университетските шампионати и Универсиади. От 2018 г. Мария Цанкова-Калоянова е вписана в регистъра на ММС, като през годините възходящо заема позициите на треньор, помощник треньор и старши треньор.

Състезателната биография на Мария Цанкова-Калоянова показва, че тя е утвърден състезател по баскетбол при подрастващи и жени. Участник в шест Европейски първенства с национални отбори на Р България за подрастващи, двукратен държавен шампион по баскетбол за жени, трикратен медалист от турнир за Купа „България“, сребърен медалист от Европейско първенство за жени до 20 г., най-добър реализатор на Държавното първенство за 2007 г. и най-добър изпълнител на наказателни удари с отбора на НСА през същата състезателна

година. През професионалната си баскетболна кариера е играла както за български, така и за испански баскетболни клубни отбори.

Личните си впечатления от гл. ас. Мария Цанкова-Калоянова съм придобила от работата ѝ като старши треньор на студентския отбор по баскетбол (жени) на НСА. Убедено мога да кажа, че тя се ползва с авторитет сред колегите и студентите, много скромна, уважителна, тиха и в същото време се откроява с упоритост, решимост и желание за шампионско представяне на водените от нея отбори.

3. Синтезирана оценка на научните трудове, представени за конкурса

Научните трудове на гл. ас. Мария Цанкова-Калоянова основно са ангажирани с проблемите на многогодишната спортна подготовка по баскетбол при момичета и девойки. Тя засяга наболели и все още нерешени въпроси свързани както с физическата, технико-тактическата и състезателната подготовка, така и с психологическата подготовка, проявата на стрес и състезателна готовност при подрастващите баскетболистки у нас. Във фокуса на нейните разработки също са създаването на нормативна база за контрол на подготовката и отборната състезателна ефективност при девойки. Мария Цанкова-Калоянова не ограничава научните си търсения само с баскетболната подготовка при подрастващите и девойките. Нейните интереси засягат исторически анализи за мъжките и женските национални отбори на Р България и състезателната ефективност на тези отбор и достига до най-добрите играчи от НБА, САЩ. Наравно с тяхната баскетболна проблематика, кандидатът като академичен специалист, който работи с млади хора, се интересува от „модерните“ проблеми, на тези хора, свързани с тяхната обездвиженост и негативното влияние на това обездвижване върху физическото и психическото им здраве и не на последно място в нейните научни разработки намира място явлението Ковид-19 с отражението му върху ефективността и качеството на практическата учебна и преподавателска дейност.

Статиите и докладите, представени за участие в конкурса се оценяват с 501 точки според МНИ, което напълно покрива изискванията.

Монографичната книга със заглавие „**„Аспекти на технико-тактическата подготовка при подрастващи баскетболистки“**“ е публикувана през 2023 г., съдържа 174 стандартни страници и е рецензирана от двама рецензенти. Съдържанието е оформено в пет глави, приложения и литература. Монографията е оригинален авторски текст с теоретичен, методичен и практико-приложен характер. Тя е основен труд, който има значителен приносен характер, като приносите на труда според мен са концентрирани в четвърта и пета глава, централни за изследването, безспорно най-информативни от методическа и научно-изследователска гледна точка. Четвърта глава „Технико-тактическа

подготовка при подрастващи баскетболистки“ е с изразен теоретико-методически принос, свързан с провеждането на баскетболната подготовка, докато пета глава „Изследване на технико-тактическата подготовка при подрастващи баскетболистки“ е с научно-изследователски принос. В нея се представят резултатите от направения вариационен и корелационен анализ на физическото развитие, физическата подготвеност и технико-тактическата подготовка на подрастващи баскетболистки.

Друг основен принос от монографичния ѝ труд е изясняването на важноста на оперативното мислене при подрастващи баскетболистките за успешната им подготовка и изучаването на сензитивните периоди за развитието му. Непознаването на тези сензитивни периоди водят до големи разочарования, защото трениорите изискват от подрастващите баскетболистки непосилни и непонятни за възрастта им игрови решения.

Допада ми изборът на автора да използва наравно с българската и английска терминология при представянето на баскетболната техника, тактика и практическите упражнения. Това осъвременява баскетболната литература, представена от български автори, прави по-откриваеми тези елементи на играта в интернет пространството и по-разбираеми при участието на младите трениори в международни трениорски курсове, където основният език е английският. Всякакви авторски интерпретации на преводи към българския език често създават двойна терминология за едно и също движение и това внася объркване у студентите и по-неопитните трениори.

Монографичният труд е четивен, написан на разбираем и същевременно с това научен стил, добре илюстриран и логически представен. Като специалист за мен бе удоволствие да се запозная със съдържанието.

След анализа на представените научни трудове може да се обобщи, че кандидатът гл. ас. Мария Цанкова-Калоянова участва в конкурса с необходимата по количество и качество научна продукция. Публикациите могат да бъдат условно обединени в три основни направления, а именно:

- Теория на подготовката на студенти – специалисти по „Баскетбол“
- Методика на подготовката по баскетбол за подрастващи
- Формиране на здраво поколение и водене на здравословен начин на живот със средствата на спорта

Научните приноси се изразяват в осъвременяване и разширяване на знанията в следните направления: теория и методика на многогодишната подготовка при подрастващи баскетболистки; базови положения за влиянието на спортната подготвеност и състезателната реализация; специфични зависимости

между признаците физическо развитие и технико-тактическата подготвеност при момичета и девойки; ролята на стреса и психологическата подготовка както на състезателите, така и на треньорите за подобряване на спортните резултати.

4. Заключение

В заключение представената монография „Аспекти на технико-тактическата подготовка при подрастващи баскетболистки“, научните статии, проектната дейност, работата с дипломанти, участията в научни форуми, цитиранията, преподавателската и треньорска дейност, реализираните научни изследвания са убедителни доказателства за това, че кандидатът гл. ас. Мария Цанкова-Калоянова, доктор е утвърден специалист в академичната сфера; тя съчетава в научното си израстване практическите умения, теоретичната подготовка, изследователската дейност, треньорската дейност и качеството на образованието в НСА „Васил Левски“.

Като се уповавам на гореизложеното давам **положителна оценка** на кандидата гл. ас. **Мария Цанкова Цанкова-Калоянова, доктор**, за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 7.6. Спорт, Специалност „Спорт“ (Баскетбол) и правя предложение към членовете на научното жури да вземат решение тя да ѝ бъде присъдена.

04 август 2023 г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Ирен Пелтекова/